

bericht op brief van: **Geadresseerde**

uw kenmerk:

ons kenmerk: **10015119/23**

afdeling: **Handhaving Natuur en Milieu**

bijlage(n): **1**

behandeld door: **P. Wattel**

doorkiesnummer: **(0118) 63 1773**

onderwerp: **Gedoogbeschikking Thermphos International bv**

verzonden: **- 8 APR. 2010** Middelburg, 6 april 2010

Geachte heer, mevrouw,

Op 9 november 2009 hebben wij een verzoek ontvangen van Thermphos International bv om enkele niet vergunde emissies te gedogen tot het moment dat deze emissies via een wijziging van de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer zijn geformaliseerd. Het verzoek heeft betrekking op de emissies van ammoniak, dioxines, koper, chroom en kwik.

Hierbij laten wij u weten dat wij gedeeltelijk instemmen met het verzoek. In de bijgevoegde beschikking lichten wij onze beslissing toe.

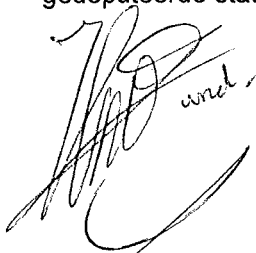
De beschikking wordt bekend gemaakt in week 15 van 2010 in de regionale nieuwsbladen De Faam en de Bevelander en treedt in werking direct nadat het aan u bekend is gemaakt. Tegen dit besluit kunt u (en dat geldt voor iedere belanghebbende) schriftelijk bezwaar maken. Het bezwaarschrift richt u aan: Gedeputeerde Staten van Zeeland, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg. In uw bezwaarschrift neemt u ten minste op uw naam, uw adres, de datum, tegen welk besluit u bezwaar maakt en waarom, alsmede uw handtekening. U moet het bezwaarschrift binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt indienen. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending (zie boven). Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat met uw bezwaren geen rekening meer wordt gehouden. Indien u overweegt bezwaar te maken, wordt u desgewenst een informatiefolder toegezonden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer 0118-631260. U kunt deze informatie ook downloaden via <http://loket.zeeland.nl/bezwaar/bezwaar>.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat het bezwaar niet de werking van het besluit schorst. Op grond van art. 8.81, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kan de indiener van een bezwaarschrift bij de Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage een verzoek doen tot het treffen van een voorlopige voorziening. Voor de behandeling van een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

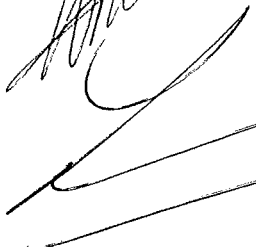
Wij zenden een afschrift van deze beschikking aan o.a. het college van burgemeester en wethouders van de gemeenten Borsele en Vlissingen, het Functioneel Parket Handhavingseenheid te 's-Hertogenbosch en de Vrom-inspectie Zuid-West. Voor vragen over deze gedoogbeschikking kunt u contact opnemen met de heer P. Wattel.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

Handwritten signature in black ink, appearing to be 'Wattel', with the word 'wattel' written in smaller letters below the signature.

,voorzitter

Handwritten signature in black ink, consisting of several long, sweeping strokes.

,secretaris

Middelburg, 6 april 2010
Nummer 10015119/23
Afdeling: Handhaving Natuur en Milieu

GEDOOGBESCHIKKING THERMPHOS INTERNATIONAL BV

1. Verzoek

Op 9 november 2009 is een verzoek ontvangen van Thermphos International bv (verder te noemen: "Thermphos") om de emissies van enkele stoffen te gedogen tot het moment dat deze emissies via een wijziging van de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer zijn geformaliseerd.

Het verzoek heeft betrekking op de emissies van ammoniak, dioxines en koper, chroom en kwik, die momenteel niet zijn vergund. De emissies van de zware metalen koper, chroom en kwik waren opgenomen in de revisievergunning van 11 maart 2008, nr. 08006344/Wm.07.058/39/24 en niet eerder vergund. Deze vergunning is op 22 april 2009 door de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd. Vervolgens is de vergunningaanvraag ingetrokken. Hierdoor is een hiaat in de vergunningsituatie ontstaan.

Het verzoek heeft betrekking op het onderdeel Elemental Phosphorus Plant (EPP) van Thermphos. Voor dit onderdeel zijn op dit moment diverse Wm-vergunningen van kracht.

In het verzoek vraagt Thermphos de volgende grenswaarden aan.

Emissiepunt	Sinterrooster 1, 2 en 3	Ontzinking	Slurrystation
Dioxine	0,4 ng TEQ/Nm ³	-	-
Koper	5 mg/Nm ³	1 mg/Nm ³	1 mg/Nm ³
Chroom	5 mg/Nm ³	1 mg/Nm ³	1 mg/Nm ³
Kwik	0,02 mg/Nm ³	-	-
Ammoniak	30 mg/Nm ³	-	-

Wij hebben besloten gedeeltelijk in te stemmen met het verzoek. Dit besluit wordt in deze beschikking gemotiveerd. Daarbij gaan wij achtereenvolgens in op de gedoogsituatie, het provinciaal gedoogbeleid, de gevolgen voor de leefomgeving en de zienswijzen.

2. Gedoogsituatie

dioxines

Uit een meting die door Thermphos eind 2008 is uitgevoerd is gebleken dat bij het sinterproces van de EPP dioxines vrijkomen. Naar aanleiding hiervan is door Thermphos en de provincie Zeeland, onderzoek gedaan. Uit dit onderzoek is gebleken dat sprake is van een structurele emissie. Ook is duidelijk geworden dat de dioxines voor 98% gasvormig zijn en dat de dioxines ontstaan in de sinterzone. Het onderzoek heeft ook aangetoond dat de concentratie in het afgas sterk fluctueert en over het algemeen boven de grenswaarde van de NeR ligt.

ammoniak

Tijdens de meetcampagne voor het onderzoek naar het ontstaan van dioxines zijn meerdere stoffen gemeten. Uit deze metingen is duidelijk geworden dat onder bepaalde omstandigheden ammoniak vrijkomt. Deze emissie is niet eerder onderkend en dus ook niet vergund.

koper, chroom en kwik

In de revisievergunning van 11 maart 2008, nr. 08006344/Wm.07.058/39/24 zijn emissienormen opgenomen voor o.a. koper, chroom en kwik. Op 22 april 2009 is deze vergunning door de afdeling bestuurs-

rechtspraak van de Raad van State vernietigd. Door deze vernietiging ontbreken op dit moment emissienormen voor koper, chroom en kwik.

3. Gedoogbeleid

Toetsingskader

Gedoogverzoeken worden getoetst aan de provinciale handhavingnota "Oog op Zeeland". De leefomgeving is er soms bij gebaat om bewust af te zien van handhavend optreden. Dan is sprake van gedogen. Uitgangspunt van beleid is dat alleen actief wordt gedoogd. Dat wil zeggen dat in voorkomende gevallen een schriftelijke gedoogbeschikking is afgegeven, waaraan nadere voorwaarden kunnen zijn verbonden om schade voor de leefomgeving te beperken. De gedoogbeschikking is aan een termijn gebonden, die niet langer is dan strikt genomen noodzakelijk is. Voorts is bepaald dat gedoogsituaties uitzonderlijke situaties zijn. In beginsel wordt alleen gedoogd in overmacht- en overgangssituaties. Behalve in overmacht- en overgangssituaties is gedogen denkbaar als gedogen klaarblijkelijk beter is in het achterliggende belang van de norm (bijvoorbeeld een proefproject in het belang van het milieu), een ander belang (bijvoorbeeld het vertrouwen in de overheid of het algemeen belang) zwaarder weegt dan het belang van handhaving van de norm. Bij gedoogsituaties vindt een belangenafweging plaats, waarbij gekeken wordt naar de concrete omstandigheden en waarbij diverse criteria worden gehanteerd. In dit geval is er sprake van een overmacht/overgangssituatie. De emissies van dioxines en ammoniak waren niet bekend. De emissienormen voor koper, chroom en kwik ontbreken in verband met de vernietiging van de Wet milieubeheervergunning. In afwachting van de aanpassing van de vergunning ingevolgde de Wet milieubeheer over enkele maanden willen wij de in dit besluit opgenomen emissies gedogen.

Er mag geen sprake zijn van verwijtbaarheid van de verzoeker.

Het nog niet geformaliseerd zijn van de emissies van dioxines en ammoniak is Thermphos niet te verwijten. Beide emissies zijn naar voren gekomen uit metingen die Thermphos op eigen initiatief heeft uitgevoerd. Het ontbreken van emissienormen voor koper, chroom en kwik is ontstaan naar aanleiding van de vernietiging van de Wet milieubeheervergunning waarin de normen waren opgenomen en is derhalve ook niet te wijten aan Thermphos.

De verzoeker moet voor de te gedogen situatie een ontvankelijke aanvraag om vergunning of ontheffing bij de provincie hebben ingediend. Daarbij moet een redelijke kans bestaan dat deze kan worden verleend.

Gelijktijdig met het indienen van het gedoogverzoek is een verzoek tot wijziging van de vergunning Wet milieubeheer ingediend. Medio 2010 zal een ontwerp-beschikking worden vastgesteld, waarin de diverse normen worden vastgelegd.

Er moeten dringende redenen zijn, die de afgifte van een gedoogbeschikking rechtvaardigen.

Thermphos wil de gevraagde situatie gedoogd hebben vanwege de noodzaak om de bedrijfsactiviteiten te continueren en het behoud van de werkgelegenheid. Wij vinden deze argumenten dringend genoeg om tot gedogen over te gaan. Het niet gedogen van de gevraagde emissies betekent dat de activiteiten tijdelijk stilgelegd moeten worden, in afwachting van de wijzigingsvergunning die inmiddels in procedure is. De effecten hiervan wegen niet op tegen het tijdelijk gedogen van de gevraagde emissies.

De te gedogen activiteit moet uit oogpunt van de leefomgeving op verantwoorde wijze kunnen plaatsvinden.

Wij zijn van mening dat de situatie milieuhygiënisch aanvaardbaar is. Het verzoek om een vergunning is getoetst en wij zijn van mening dat de vergunning, onder het stellen van beperkende voorschriften, kan worden verleend. De te verlenen vergunning biedt, in combinatie met de te stellen voorschriften, voldoende bescherming voor het milieu. Voor wat betreft de gevolgen voor het milieu wordt verwezen naar het gestelde onder punt 4 van deze beschikking. De milieuhygiënische belangen worden gewaarborgd, doordat aan de gedoogbeschikking voorwaarden worden verbonden, waarbij zoveel mogelijk is aangesloten bij de voorschriften van de nog te verlenen wijzigingsvergunning. Hierbij wordt opgemerkt dat de milieuvergunning betrekking heeft op een langere periode en om die reden ook uitgebreider zal zijn.

Tot slot zijn wij van mening dat gedurende de looptijd van de gedoogbeschikking nader onderzoek moet worden uitgevoerd naar de beperking van de emissie van dioxines en van ammoniak. Hiertoe zijn in deze beschikking voorschriften opgenomen.

Afgifte van een gedoogbeschikking mag niet onredelijk zijn ten opzichte van derde belanghebbenden.

Wij zijn van mening dat in de gedoogbeschikking dusdanige voorschriften zijn opgenomen dat derde belanghebbenden niet geschaad worden door de afgifte van deze gedoogbeschikking. Hierbij wordt ook verwezen naar het kopje "beoordeling milieuaspecten".

Er is sprake van een zwaarder wegend belang dan stringente handhaving van de norm (een belang dat niet gebaat is bij het toepassen van een sanctie).

Wij zijn van mening dat handhavend optreden in dit geval met het uitzicht op de te verlenen vergunning geen ander doel zou dienen dan handhavend optreden op zich, wat onredelijk zwaar zou zijn voor verzoeker. Wij vinden dat het verminderen van de productie of het zelfs stopzetten van de productie vanuit bedrijfseconomisch oogpunt, op dit moment, niet proportioneel is.

Er moet vertrouwen zijn in het naleefgedrag van de betrokken vergunning- of ontheffinghouder.

Wij hebben vertrouwen dat de in deze beschikking opgenomen normen kunnen worden nageleefd.

Gedogen kan niet alleen een tegemoetkoming richting de aanvrager zijn.

Het gedogen van de onderhavige emissies is niet alleen een tegemoetkoming aan de aanvrager. In het kader van de bescherming van het milieu dienen de in deze beschikking genoemde normen opgenomen te worden.

4. Gevolgen voor de leefomgeving

Met betrekking tot de onderhavige activiteiten zijn de emissies naar de lucht van belang. Onderstaand wordt op dit aspect ingegaan. Hierbij is de inhoud van het ontwerp-besluit tot wijziging van de vergunning grotendeels overgenomen.

Wij hebben de emissies naar de lucht allereerst beoordeeld volgens de systematiek van de Nederlandse emissie Richtlijn Lucht (NeR). Deze richtlijn, die de Beste beschikbare technieken (BBT) voor het beperken van emissies naar de buitenlucht beschrijft, passen wij toe als toetsingskader voor de beoordeling en regulering van luchtmissies.

Op de aangevraagde activiteiten zijn de BREF 's (Best available techniques REFerence document), Large Volume Inorganic Chemicals; Ammonia, Acids and Fertilisers (LVIC AAF) en Common Waste Water and Waste Gas Treatment, (CWW) van toepassing. De BREF Iron and Steel (I&S) is weliswaar niet direct van toepassing op Thermphos, maar beschrijft wel een met de sinterfabriek vergelijkbaar proces (hoofdstuk 5 Pelletisation plants). Wij hebben deze BREF daarom ook bij de beoordeling betrokken. In de BREF's worden ook eisen aan emissies naar de lucht gesteld en zijn Beste Beschikbare Technieken beschreven. Wij hebben vastgesteld dat deze technieken gelijkwaardig zijn aan de maatregelen en voorzieningen die in de NeR zijn genoemd met uitzondering voor dioxines.

4.1 Lucht

4.1.1 algemeen

De afgassen van de sinterroosters bevatten zware metalen, fosfaten, stof, fluoride, SO₂, NO_x, CO en C_xH_y NH₃ en dioxines. Deze verontreinigingen worden deels verwijderd door middel van natte gaswassers. Deze techniek wordt beschreven als BBT in tabel 4.9 van de BREF behandeling van afvalwater en rookgassen. Overgebleven stoffen in de afgassen worden geëmitteerd naar de lucht. In de BREF LVIC AAF (augustus 2007) is een paragraaf opgenomen over de productie van thermisch fosforzuur, zoals dit bij Thermphos plaatsvindt. Voor de productie van fosforzuur is een overzicht met beste beschikbare technieken opgenomen. Een deel van deze beste beschikbare technieken heeft betrekking op het sin-

terproces. De bij Thermphos gebruikte technieken met bijbehorende emissieconcentraties voor Fluoride en stof zijn in deze BREF specifiek genoemd als zijnde BBT.

4.1.2 Metalen

BBT en concentratie-eisen

Er zijn in de verschillende van toepassing zijnde BREF's geen concentratie-eisen opgenomen voor zware metalen. Wel wordt er van uitgegaan dat een emissiereductie techniek is geïnstalleerd met een minimaal verwijderingsrendement van 80-95%. Uit het gedoogverzoek is gebleken dat wordt voldaan aan dit rendement. De aangevraagde emissie voor koper, chroom en kwik van zowel de sinterroosters 1, 2 en 3 als de ontzinking en het slurrystation zijn getoetst aan de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR).

Thermphos vraagt voor de sinterroosters 1, 2 en 3 een emissie aan van 5 mg Chroom/Nm³. Uit metingen blijkt echter dat dit voor deze emissiepunten geen passende grenswaarde is. De maximale emissie bedraagt 0,4 mg/Nm³ met een standaard deviatie van 0,055. Op basis hiervan is een maximale emissie van 1 mg/Nm³ op zijn plaats. De aangevraagde emissie van chroom van de ontzinking en het slurrystation bedraagt 1 mg Chroom/Nm³ en voldoet hiermee aan de eisen uit de NeR.

De aangevraagde emissie voor koper (5 mg/Nm³ voor de sinterroosters en 1 mg/Nm³ voor het slurrystation en de ontzinking) voldoet aan de eisen uit de NeR. Dit geldt ook voor de aangevraagde emissie voor kwik van 0,02 mg/Nm³ (de NeR eis bedraagt 0,05 mg/Nm³).

De in deze beschikking toegestane emissies voldoen aan de NeR en worden beschouwd als BBT.

Verspreidingsberekeningen

Er zijn verspreidingsberekeningen uitgevoerd voor de emissies van chroom, kwik, en koper. De resultaten hiervan zijn getoetst aan de maximale toelaatbare risiconiveau/streefwaarde (MTR/SW) voor lucht, uitgaande van de factsheets van de betreffende stoffen die zijn opgesteld in het kader van de "*Voortgangsrapportage Milieubeleid voor Nederlandse Prioritaire Stoffen*". De gebruikte MTR en SW voor metalen zijn berekend aan de hand van het RIVM-rapport 601782025/2009 met de titel: "Handreiking voor de afeiding van indicatieve milieurisicogrenzen". De berekeningen hebben tot de volgende conclusies geleid:

Voor **chroom** (VI) geldt een MTR van 2,5 ng/m³ en een streefwaarde van 0,025 ng/m³. Uit de verspreidingsberekening die is uitgevoerd met een totaalemissie van 200 kg/jaar blijkt dat de jaargemiddelde concentratie van chroom in de omgeving door Thermphos 0,068 ng/m³ bedraagt. Hierbij dient te worden aangetekend dat de aangevraagde 200 kg het totaal aan chroomverbindingen betreft en niet alleen chroom (VI), waar de MTR voor geldt. Er is geen sprake van een overschrijding van de MTR. De streefwaarde wordt - in het meest negatieve scenario (alle chroom is chroom VI) - benaderd.

Voor **kwik** geldt een streefwaarde van 3,96 ng/m³. Uit de verspreidingsberekening die is uitgevoerd met een emissie van 100 kg/jaar blijkt dat de jaargemiddelde concentratie van kwik ten gevolge van Thermphos 0,56 ng/m³ bedraagt. De streefwaarde wordt derhalve niet overschreden als gevolg van de activiteiten van de EPP van Thermphos.

Voor **koper** geldt een streefwaarde van 3,8 ng/m³. Uit de verspreidingsberekening die is uitgevoerd met een emissie van 2800 kg/jaar blijkt dat de jaargemiddelde concentratie van koper ten gevolge van Thermphos 1,4 ng/m³ bedraagt. De streefwaarde wordt derhalve niet overschreden als gevolg van de activiteiten van de EPP van Thermphos.

4.1.3 Ammoniak

Uit onderzoek is gebleken dat er een continue emissie van ammoniak in de afgassen aanwezig is. Door de inzet van secundaire grondstoffen (MBM-as) vindt een extra emissie van ammoniak plaats uit de sinterfabriek. Thermphos vraagt een totale emissie aan van 30 mg/Nm³. Deze waarde komt overeen

met de waarde uit de NeR. De voorzieningen voldoen aan BBT. Om verder inzicht in de emissie van ammoniak te verkrijgen zijn aanvullende metingen voorgeschreven in de voorschriften.

4.1.4 Dioxines

Uit metingen is gebleken dat Thermphos structureel dioxines emitteert via de sinterroosters. In de huidige milieuvergunning zijn geen grenswaarden opgenomen voor deze emissie naar de lucht. Door Thermphos wordt een grenswaarde van 0,4 TEQ/Nm³ aangevraagd. Hiermee wordt door Thermphos aangegeven dat de eerder, incidenteel gemeten, hogere emissiewaarden, niet meer zullen voorkomen.

BREF

In de direct voor Thermphos van toepassing zijnde verticale BREF LVIC AAF zijn geen emissiewaarden voor dioxines opgenomen. Indien men het sinterproces vergelijkt met gelijksoortige activiteiten kan worden aangesloten bij het sinterproces zoals deze wordt toegepast bij de productie van ijzer. Bij de ijzerproductie is de BREF I&S van toepassing. In deze BREF wordt aandacht besteed aan de emissie van dioxines en de beperking hiervan. Reducerende maatregelen zijn o.a. optimalisatie van het proces door toepassing van rookgasreinigingstechnieken. De grenswaarden variëren afhankelijk van de toegepaste techniek tussen de 0,1 (filters) en 0,4 ng TEQ/m³ bij wassing.

Indien de dioxine uitstoot van Thermphos wordt vergeleken met de direct van toepassing zijnde BREF CWW blijkt het BBT-niveau voor dioxines 0,1 ng TEQ/m³ te zijn.

NeR

De NeR geeft aan dat dioxines vallen onder de categorie "extreem risicovolle stoffen" waarvoor de minimalisatieplicht geldt. De maximale emissie volgens de NeR bedraagt 0,1 ng TEQ/m³ bij een vracht van meer dan 20 mg/j.

Normstelling

Door Thermphos is een emissie voor dioxines aangevraagd van 0,4 ng TEQ/m³ welke gelijk is aan de bovengrens van de BBT-gerelateerde waarde uit de BREF I&S. Deze waarde wordt door ons als te hoog beschouwd. Op termijn moet deze concentratie worden teruggebracht tot de waarde uit de NeR en de BREF CWW, namelijk 0,1 ng TEQ/m³. Deze reductieverplichting zal verder worden vastgelegd in de wijzigingsvergunning. Op basis van een analyse van de meetresultaten zijn wij van mening dat een maximale emissie van 0,3 ng TEQ/Nm³ op dit moment haalbaar is. Gelet op de minimalisatieplichting is het noodzakelijk een reële, maar strenge emissienorm op te leggen, ook in de overgangperiode totdat de emissie wordt teruggebracht tot 0,1 ng TEQ/Nm³. Met deze waarde moet Thermphos haar inspanningen waar maken om geen hogere emissies van dioxines meer te hebben. Alleen tijdens vooraf door ons college goedgekeurde proefnemingen kunnen incidenteel nog hogere emissies worden toegestaan.

Verspreidingsberekeningen

Door het RIVM zijn verspreidingsberekeningen uitgevoerd voor een dioxine uitwerp uit de sinterroosters 1,2 en 3 van 0,2 en 0,4 ng TEQ/Nm³. Zowel bij een emissie van 0,2 ng TEQ/Nm³ als bij een waarde van 0,4 ng TEQ/Nm³ zijn geen normoverschrijdingen voor concentraties in de lucht of de depositie geconstateerd.

Buitenluchtmetingen

De provincie voert op haar meetpunt in de directe omgeving van Nieuwdorp immissiemetingen uit sinds september 2009. De achtergrondconcentratie van dioxines in de buitenlucht in Nederland bedraagt 10 – 400 fg TEQ/Nm³. Uit de metingen blijkt dat de gemiddelde concentratie op het meetpunt Nieuwdorp 19 fg TEQ/Nm³ bedraagt. Deze metingen geven derhalve aan dat er geen verhoging is van de concentratie dioxines in de buitenlucht op de locatie van het meetpunt ten opzichte van de achtergrondwaarde concentratie in Nederland.

Bodemonderzoek

Vanwege het risico op schadelijke gezondheids- en milieueffecten door de depositie van de geëmitteerde dioxines op de bodem in de omgeving van Thermphos heeft de provincie RIVM opdracht gegeven de kwaliteit van de bodem te onderzoeken. Het onderzoek is uitgevoerd in mei/juni 2009.

Het RIVM concludeert dat enkele plaatsen binnen het industrieterrein licht verontreinigd zijn met dioxines. Op de andere locaties binnen het industriegebied overschrijden de dioxinegehalten de achtergrondwaarde niet. Dit betekent dat de ruimtelijke verdeling van de dioxinebelasting niet homogeen is, maar dat het om zogeheten spots van dioxineverontreiniging gaat. De ruimtelijke spreiding van de gemeten dioxinegehalten wijst niet in de richting van Thermphos of een andere bron met een groot verspreidingsgebied. De licht verhoogde waarden geven geen aanleiding tot nader onderzoek.

De dioxinegehalten in de bodem in het aangrenzende agrarisch gebied liggen in de range van achtergrondwaarden in Nederland. Er is dan ook geen risico voor de volksgezondheid gebleken voor het consumeren van melk of andere dierlijke producten uit dit gebied.

De gemeten dioxinegehalten overschrijden in geen geval de normwaarde in de regeling Bodemkwaliteit. Dit betekent dat de bodemkwaliteit voldoet aan de wettelijke milieukwaliteit voor de bodemfunctie wonen en industrie.

De conclusie van het bovenstaande is dat de emissie van dioxines, zoals opgenomen in voorschrift 1.1 te gedogen is tijdens de overgangstermijn waarna Thermphos dient aan te sluiten op de maximale norm uit de NeR van 0,1 TEQ/M3. Het plan van aanpak inclusief tijdspad om tot de norm uit de NeR te komen zal als onderdeel van de uitbreidingsvergunning worden behandeld. Een concept van de beschikking wordt medio 2010 verwacht. Voor de overgangstermijn achten wij de toegepaste nageschakelde techniek met bijbehorende emissie als BBT.

4.2 Minimalisatieverplichting

De minimalisatieverplichting geldt voor alle stoffen die kunnen vrijkomen naar de lucht en die overeenkomstig hoofdstuk 3.2.1 van de NeR zijn ingedeeld in de categorie ERS, MVP 1 en MVP 2 van de NeR. Dioxine valt onder de minimalisatieverplichting. Door de aanvrager wordt momenteel een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden tot reductie van de emissies. In de uitbreidingsvergunning zullen het tijdspad en de implementatie van nageschakelde technieken in voorschriften worden vastgelegd.

De minimalisatieverplichting houdt in dat er een continue streven dient te bestaan naar vermindering/voorkoming van de emissie. Daarom moet voortdurend onderzocht worden hoe emissie van MVP-stoffen, inclusief emissies waarvan de uurvracht onder de grensmassastroom (gms) blijft, verder gereduceerd kunnen worden.

Van de geëmitteerde stoffen moet worden bepaald of ze op de meest recente stoffenlijst voorkomen. Wij hebben daartoe voorschriften aan deze beschikking verbonden. Thermphos heeft bij het gedoogverzoek reeds een plan van aanpak voor reductie van de dioxine-emissie ingediend.

4.3 Metingen

De genoemde puntbronnen uit voorschrift 1.1 dienen te worden gemeten conform het aangegeven meetprogramma dat is voorgeschreven in voorschrift 2.1. In dit voorschrift is rekening gehouden met de in het gedoogverzoek opgenomen meetfrequentie genoemd in tabel 6. Deze meetfrequentie vinden wij onvoldoende. Voor dioxines wordt een meetfrequentie van minimaal 1 maal per maand opgelegd. Uit het rapport "Kwantificering Dioxine emissie sinterfabriek" blijkt dat er sinds juli 2009 tien ammoniakmetingen zijn uitgevoerd. Uit deze meetreeks is op dit moment de maximale concentratie vastgesteld van 30 mg/Nm³. Om meer duidelijkheid te krijgen in de spreiding en mogelijke beïnvloeding van diverse procesparameters dient de meetfrequentie voor ammoniak verhoogd te worden tot 1 keer per week.

Om de betrouwbaarheid van de jaarvracht te vergroten dienen bepalingprotocollen te worden opgesteld. Het opstellen van bepalingprotocollen is vastgelegd in voorschrift 2.2. Van de meetfrequentie die volgt uit de opgestelde bepalingprotocollen mag tijdens het van kracht zijn van deze beschikking geen gebruik worden gemaakt.

4.4 Proefnemingen met producten en procesvoering

Voor veel bedrijven is het zoeken naar verbetering(en) van producten en procesvoering een veelvuldig terugkerend aandachtspunt. Vaak wordt ook aan productonderzoek en/of -ontwikkeling gedaan. Dergelijke ontwikkelingen dragen veelal ook bij aan een vermindering van de belasting van het milieu.

Vanuit de geschetste achtergrond kan de behoefte bestaan en is het vaak van essentieel belang om op bepaalde momenten gedurende enige tijd proefnemingen uit te voeren. Op die manier kan informatie worden vergaard over de beoogde verbeteringen en/of aanpassingen in product of proces en om inzicht te krijgen in de daaraan verbonden milieuhygiënische consequenties.

Proefnemingen worden gekenmerkt door een beperkte duur (wij gaan uit van maximaal zes maanden). Doorlooptijd en/of hoeveelheid moeten echter wel voldoende zijn om de noodzakelijke informatie te kunnen vergaren.

In de aanvraag heeft Thermphos aangegeven de mogelijkheid te willen hebben om proefnemingen uit te kunnen voeren. Deze proefnemingen hebben tot doel te onderzoeken welke procesomstandigheden reden zijn van de o.a. sterk wisselende dioxine uitstoot. Ook zal onderzoek plaatsvinden (uittesten van o.a. toeslagmiddel) met betrekking tot het realiseren van een goede nageschakelde techniek. Wij zijn van mening dat dergelijke proefnemingen noodzakelijk zijn. Wel zijn wij van oordeel dat daaraan randvoorwaarden dienen te worden gesteld. Proefnemingen dienen ruim voor aanvang (minimaal acht weken) bij ons voor toestemming te worden voorgelegd. Daartoe hebben wij voorschriften opgenomen. Tevens dient over de resultaten van de proef aan ons te worden gerapporteerd.

De proefnemingen dienen plaats te vinden binnen de milieuhygiënische randvoorwaarden van deze gedoogbeschikking en mogen pas aanvangen na toestemming van ons college.

Ten overvloede merken wij nog op dat indien een proef succesvol is verlopen en men de resultaten daarvan wil implementeren, daartoe eerst steeds zal moeten worden gezien in hoeverre daartoe een procedure op grond van de Wet milieubeheer zal moeten worden doorlopen.

5. Zienswijzen

Bij brief van 18 januari 2010 hebben wij het Functioneel Parket Handhavingseenheid te 's-Hertogenbosch, de Vrom-inspectie Zuid-West, de colleges van Burgemeester en Wethouders van Vlissingen en Borsele, Thermphos International bv, de Stichting Dorpsraad Nieuwdorp, de heer J. Otte en Mobilisation for the Environment te Nijmegen op grond van artikel 4.8, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht in kennis gesteld van ons voornemen om het gedoogverzoek te honoreren. Tegelijkertijd hebben wij hen verzocht zienswijzen op ons voornemen bekend te maken. De volgende zienswijzen zijn ontvangen.

Op 29 januari 2010 hebben wij van Thermphos International bv een zienswijze ontvangen. Deze zienswijze komt samengevat neer op de volgende punten. In vet afgedrukt onze weerlegging van de genoemde argumenten.

1. In het gedoogverzoek is een onderbouwing gegeven voor de aangevraagde grenswaarde voor dioxines. Hierbij is rekening gehouden met de meetonzekerheid die verschillende bureau's hanteren. In de concept-gedoogbeschikking staat dat deze aangevraagde waarde te hoog is, maar dit wordt niet gemotiveerd. Aangegeven wordt dat een grenswaarde van 0,3, gegeven de meetonzekerheid die in de NeR wordt gehanteerd nagenoeg overeenkomt met de door de aangevraagde emissie van 0,4 TEQ/m³. Bij deze benadering wordt echter voorbij gegaan aan het feit dat bij de aangevraagde emissie ook al is aangegeven dat rekening gehouden is met de meetonzekerheden die de verschillende niveaus hanteren. Verzocht wordt om de norm in heroverweging te nemen en aan te sluiten bij de aangevraagde grenswaarde.

Voor dioxines geldt een minimalisatieverplichting vanuit de NeR. Wij zijn dan ook gehouden om een zo laag mogelijke, maar wel reële emissieconcentratie te vergunnen. De op te nemen grenswaarde van 0,3 ng TEQ/ Nm³ is gebaseerd op de meetresultaten van 2009. Hieruit is gebleken dat onder bepaalde procescondities een dergelijke emissie haalbaar is. De motivering onder punt 4.1 van de overwegingen hebben wij op dit onderdeel aangepast.

2. In paragraaf 3.7.2 van de NeR staat opgenomen dat het bevoegd gezag kan vastleggen dat het bedrijf of de meetinstantie de meetonzekerheid van de meting moet bepalen. Ook in paragraaf 3.7.6 van de NeR staat dat het bevoegd gezag de wijze van toetsen moet opnemen in de vergunning. Gegeven de variaties die bij meetonzekerheden onvermijdelijk spelen lijkt het praktisch dat de meetonzekerheid bepaald moet worden.
Ons is bekend dat de meetinstanties die bij Thermphos dioxines gemeten hebben, namelijk SGS en Tauw hun meetonnauwkeurigheid hebben vastgesteld. Dit blijkt ook uit hun rapportages. Er is op dit moment voor ons geen aanleiding om op dit onderdeel nadere voorschriften op te nemen, omdat de meetonnauwkeurigheid uit de meetmethode blijkt.
3. In voorschrift 1.1 is aangegeven dat de grenswaarden worden beschouwd als gemiddelden over een half uur. In de praktijk is een bemonsteringsperiode van een half uur niet toepasbaar. De periode is afhankelijk van de analysegrens van een bepaalde component en de daarmee samenhangende hoeveelheid afgas die door de meetopstelling moet worden geleid. Dioxines worden, conform de NEN-EN 1948-1 gedurende 2 uur bemonsterd. Bij een bemonsteringsperiode van een half uur wordt te weinig afgas in de meetopstelling verzameld om dioxines aan te kunnen tonen. Ook voor zware metalen wordt in verband met de analysegrenzen een langere bemonsteringsperiode gehanteerd. Over het algemeen bedraagt deze periode bij de sinterroosters 1 uur. Verzocht wordt voorschrift 1.1 aan te passen.
Wij hebben het voorschrift aangepast.
4. In het gedoogverzoek is in tabel 6 een meetfrequentie aangegeven die ruimschoots voldoet aan hoofdstuk 3.7.2 van de NeR en bijlage F van de Handreiking validatie milieujaarverslag. Volgens beide richtlijnen is de maximale meetfrequentie voor de hoogste bepalingsklasse vastgesteld op 2 keer per jaar. Thermphos vindt de verzwaring van de controleverplichting niet redelijk. De meetfrequentie van 1 keer per maand voor dioxines is een te zware eis.
In hoofdstuk 3.7.2 van de NeR is aangegeven wanneer een zwaarder meetregime kan worden opgelegd. De belangrijkste redenen zijn overschrijding van emissie-eisen en onvoldoende inzicht is in de fluctuaties in het proces. Wij zijn van mening dat beide argumenten van toepassing zijn op Thermphos en delen de mening niet dat eens per maand meten een te zware eis is.
5. Op grond van voorschrift 2.3 moet de genormaliseerde meetmethoden, conform bijlage 4.7 van de NeR toegepast worden. Voor de bepaling van zware metalen is dit door de aard van de rookgassen (veel vocht) niet mogelijk. In het verleden is in overleg en met toestemming van de provincie afgesproken dat bemonstering van de afgassen conform een aangepaste methode mag worden uitgevoerd. Deze methodes zijn beschreven in de Standard Operating Procedures 183 en 243. Tijdens een in oktober 2008 uitgevoerde controle van het meet- en registratiesysteem is ingestemd met het toepassen van genoemde procedures. Verzocht wordt om voorschrift 2.3 aan te passen in die zin dat de bemonstering van de afgassen conform deze methode mag worden uitgevoerd.
Het voorschrift 2.3 is in deze gedoogbeschikking overbodig en derhalve geschrapt.
6. Thermphos gaat ervan uit dat voorschrift 3.1 alleen betrekking heeft op dioxines. Niet duidelijk is of wordt ingestemd met het onderzoeksplan. Als dat zo is kan voorschrift 3.1 geschrapt worden omdat deze voorwaarde al is vervuld. Voorts worden eisen gesteld aan de periode na het beëindigen van de gedoogbeschikking. Elke 5 jaar moet een onderzoeksplan worden ingediend. De gedoogbeschikking vervalt echter op 1 januari 2011. Dit voorschrift past wel in de wijzigingsvergunning maar niet in de gedoogbeschikking.
Het door Thermphos ingediende onderzoeksplan is nog niet goedgekeurd omdat wij ons nog beraden op de hierin opgenomen termijnen. Voorschrift 3.1 kan daarom nog niet geschrapt worden. Gezien de looptijd van deze beschikking kunnen wij wel tegemoet komen aan het tweede verzoek. De herhalingsplicht van het onderzoek is uit het voorschrift verwijderd.
7. In voorschrift 4.2 wordt voorgeschreven dat een verzoek voor een proefneming minimaal acht weken tevoren moet worden ingediend. In de overwegingen onder 4.4 is een periode van zes weken genoemd. Om vertraging in de voortgang van het plan van aanpak te beperken wordt verzocht om de termijn zo kort mogelijk te houden en deze in voorschrift 4.2 te wijzigen in 4.4.

De termijn in voorschrift 4.2 is gebaseerd op de totale tijd die noodzakelijk is om een proef te beoordelen inclusief de ter- inzage- termijn van zes weken. Hieruit blijkt dat wij twee weken de tijd nemen om tot een besluit te komen. De termijn van acht weken wordt niet gewijzigd. Wel wordt de termijn in de overwegingen aangepast.

8. In paragraaf 2 wordt ten aanzien van dioxines gesteld dat het onderzoek een langere doorlooptijd heeft gekend als gevolg van de economische crisis. Dit is niet juist. De doorlooptijd is niet langer geweest dan gepland. De totale productie is in 2009 van april tot medio juni stilgelegd. Direct na het opstarten van de fosforproductie is met het onderzoek begonnen. In de beginperiode is de productieplanning aangepast ten behoeve van het onderzoek. Thermphos is van mening dat de opmerking in de beschikking geen recht doet aan alle inspanningen en inzet die gemoeid waren om het onderzoek binnen de geplande periode uit te voeren. Verzocht wordt de betreffende zin te schrappen.
De overwegingen zijn op dit punt aangepast.
9. In paragraaf 4.1.2 Metalen wordt aangegeven dat uit het gedoogverzoek blijkt dat voldaan wordt aan een rendement van 80-95%. Dat is niet juist. In het gedoogverzoek is slechts verwezen naar de NeR.
In de BREF CWW is aangegeven dat het BBT is een reinigingsinstallatie toe te passen met een minimaal verwijderingsrendement van 80-95%. Het is juist dat Thermphos in het gedoogverzoek niet heeft aangegeven dat voldaan wordt aan dit rendement. Onze verwachting dat aan dit rendement wordt voldaan is mede gebaseerd op de huidige emissie van o.a. cadmium, die de laatste twee jaar met circa 40% is afgenomen. Het verwijderingsrendement is inderdaad (nog) niet door metingen vastgesteld.
10. In paragraaf 4.1.4 Dioxines wordt gesteld dat, gezien de substantiële hoeveelheden en het feit dat het een minimalisatieverplichte stof betreft, door Thermphos een grenswaarde van 0,4 TEQ/NM3 is aangevraagd. Door Thermphos is de aangevraagde waarde uitvoerig gemotiveerd. Daarbij is niet aangegeven dat dit, gezien de substantiële hoeveelheden is. Verzocht wordt deze passage meer aan te laten sluiten bij de aanvraag. Het is op voorhand niet uit te sluiten dat tijdens proefperioden tijdelijk een verhoogde emissie van dioxine kan plaatsvinden. Getracht zal worden deze emissie zo laag mogelijk te houden.
Thermphos behoort met de aangevraagde emissie van dioxines tot de bedrijven met de grootste emissie in Nederland. Gelet hierop zijn wij van mening dat over 'substantiële hoeveelheden' gesproken mag worden. De motivering is desondanks op onderdelen aangepast. De emissies tijdens goedgekeurde proefnemingen vallen buiten de vergunde emissie. Per proefneming dient Thermphos een inschatting te doen van de te verwachten emissie en van emissies die kunnen optreden tijdens storingen. De voorwaarden zijn vastgelegd in voorschrift 4.2. Per proefneming zullen wij hierover een besluit nemen met mogelijk aanvullende voorwaarden.

Op 2 februari 2010 hebben wij een zienswijze ontvangen van de Stichting Dorpsraad Nieuwdorp. Deze zienswijze hebben wij samengevat in de volgende punten.

11. De dorpsraad wil opgenomen hebben dat overlast door geur/smog als overtreding/handhaafgrond wordt aangemerkt. Ook al zijn de stoffen die worden uitgestoten vergund, een combinatie van stoffen met de juiste weergesteldheid leidt tot overlast. Windturbines hebben automatische uitschakelingen om overlast te voorkomen. Gevraagd wordt om iets gelijkwaardigs op te nemen.
Deze gedoogbeschikking is alleen bedoeld voor de tijdelijk normering van een aantal nog niet (of niet meer) vergunde emissies. Wij onderzoeken op dit moment welke (juridische) mogelijkheden er zijn om voorschriften aan een Wm-vergunning te verbinden op basis waarvan kan worden ingrepen in de productie bij overlastsituaties. Afhankelijk hiervan nemen wij daarvoor voorschriften op in de nieuwe (wijzigings)vergunning.
12. Er moeten gerichte metingen plaatsvinden om te constateren of bepaalde stoffen worden uitgestoten. Wordt de meetonnauwkeurigheid opgeteld bij die 0,3? Gevraagd wordt de BBT-norm van 0,1 in de vergunning aan te houden. Ook voor de andere stoffen is het logisch om de BBT-waarden als bovengrens te hanteren.

In het algemeen geldt dat bij het toetsen van de resultaten van emissiemetingen rekening wordt gehouden met de gangbare meetnauwkeurigheid. Dit betekent inderdaad dat deze voor de toetsing wordt opgeteld bij het meetresultaat.

Het opleggen van een norm van 0,1 ng TEQ/Nm³ is op dit moment niet reëel omdat nu al vaststaat dat deze waarde zal worden overschreden. Wij zijn het eens met de zienswijze dat de BBT-gerelateerde waarde op termijn gehaald dient te worden. Voor de overige emissies zijn dan ook de NeR-waarden gehanteerd, met uitzondering van chroom, die een factor 5 lager is.

13. Omdat de metingen periodiek door vergunninghouder worden verricht is het logisch dat er ook op het meetpunt Coudorp, waar nu alleen continue fijnstof wordt gemeten, ook andere stoffen te meten.

Op ons meetpunt in de directe omgeving van Nieuwdorp wordt continu fijnstof, fluoride en dioxines gemeten. Wij vinden een uitbreiding hiervan wenselijk en onderzocht wordt of een dergelijke uitbreiding met andere componenten en andere meetlocaties in het Sloegebied technisch en financieel mogelijk is.

14. Geadviseerd wordt een definitieblad toe te voegen met daarin de in de beschikking gebruikte termen.

Wij hebben een definitieblad aan deze beschikking toegevoegd.

Op 25 januari 2010 heeft de heer M.C. Vader te Nieuwdorp een bezwaarschrift ingediend tegen de gedoogbeschikking. Wij behandelen dit bezwaar als zienswijze naar aanleiding van de concept-gedoogbeschikking. Deze zienswijze komt samengevat neer op het volgende.

15. In 2008 heeft Thermphos zich niet gehouden aan de vergunningvoorschriften. Desondanks mocht Thermphos doorgaan met de overmatige uitstoot van o.a. Cadmium. Nu Thermphos dagelijks, afhankelijk van de windrichting, overlast veroorzaakt door het uitstoten van zeer schadelijke stoffen is het onacceptabel dat Thermphos de mogelijkheid krijgt hiermee door te gaan. Diverse bedrijven in de omgeving alsmede bewoners van de omliggende dorpen ervaren met grote regelmaat overlast. Daarnaast is de volksgezondheid direct in gevaar.

In 2008 is handhavend opgetreden tegen een overschrijding van de emissie van Cadmium. Door vernietiging van de vergunning van het EPP blok op 22 april 2009 door de Raad van State is de oude vergunning weer van kracht geworden. Hierin is een hogere grenswaarde voor Cadmium opgenomen. De emissie van Thermphos voldoet hier wel aan. Er is voor cadmium dus geen sprake meer van een zich continuerende overtreding.

Met deze gedoogbeschikking worden de emissies van dioxines, ammoniak en enkele zware metalen (koper, chroom en kwik) genormeerd, vooruitlopend op formalisering met een wijzigingsvergunning. Voor deze stoffen overtreedt Thermphos dus geen vergunningvoorschriften. De emissies van deze stoffen vormen voor zover bekend geen bedreiging voor de volksgezondheid. In 2009 is dat bevestigd door onderzoek van het RIVM voor wat betreft dioxines. Dioxine is de meest toxische stof. Er volgt nog een breed onderzoek naar mogelijke effecten van de neerslaande pluim. Op basis van de nu beschikbare informatie (zie ook hoofdstuk 4) is er geen aanleiding te veronderstellen dat de emissies van de onderhavige stoffen gevolgen voor de volksgezondheid hebben.

Op 28 januari 2010 heeft mevr. J. Gillissen te Nieuwdorp een bezwaarschrift ingediend tegen de gedoogbeschikking. Wij behandelen dit bezwaar als zienswijze naar aanleiding van de concept-gedoogbeschikking. Deze zienswijze komt samengevat neer op het volgende.

16. Ten koste van mens en dier mag de verouderde industrie van Thermphos voort bestaan. Het bedrijf doet zelf niets in de richting van de bevolking om de leefomgeving te verbeteren. **Het is ons bekend dat Thermphos overlast veroorzaakt in de omgeving. Dit probleem heeft onze aandacht en er wordt gewerkt aan een oplossing. Ook door Thermphos. Die oplossing is er echter niet op korte termijn. Met deze gedoogbeschikking worden**

een aantal al bestaande emissies genormaliseerd. Ook creëren wij hiermee de mogelijkheid om proefnemingen gecontroleerd uit te laten voeren. Deze proefnemingen vinden plaats in het kader van onderzoek naar beperking van de emissies.

Op 4 februari 2010 hebben wij van de Vrom-inspectie een zienswijze ontvangen. Deze zienswijze hebben wij samengevat in de volgende punten.

17. Het wordt wenselijk geacht dat naast de opgenomen emissie-eisen ook duidelijke en eenduidig handhaafbare voorschriften worden opgenomen over de manier waarop Thermphos de naleving van deze emissie-eisen kan waarborgen. Het betreft hier voorschriften over de wijze van meten van emissies, het uitvoeren van onderzoek naar emissiebeperkende maatregelen, de wijze van toetsen van de wisselende emissieniveaus en de bedrijfsvoering om de naleving van de gereguleerde milieuprestaties te borgen. Voorgesteld wordt om concreet te benomen onder welke procescondities en met welke grondstoffen Thermphos in de interim-periode moet werken opdat de emissies onder de te gedogen emissieniveaus blijven. Ook gedurende de looptijd moet aan de onderzoeksverplichtingen worden voldaan. Deze verplichtingen dienen inclusief een gefaseerd tijdpad in deze beschikking worden verankerd. **Om de naleving van de emissie-eisen te kunnen borgen is de meetfrequentie vastgelegd in voorschrift 2.1. De onderzoeken/uitvoering naar emissiebeperkende voorzieningen wordt geborgd in voorschrift 3.1. Het bij de aanvraag aanwezige plan van aanpak met het hierin opgenomen vervolgonderzoek wordt op dit moment door ons beoordeeld. Duidelijk is wel dat niet zonder meer zal worden aangesloten bij de door Thermphos voorgestelde planning, die wat ons betreft te lang is. Een duidelijk gefaseerd tijdpad zal onderdeel uitmaken van de wijzigingsvergunning. De procescondities en gebruikte grondstoffen willen wij op dit moment niet in voorschriften vastleggen, omdat Thermphos door een juiste aanpassing in de procesvoering of het gebruik van bepaalde combinaties van grondstoffen de emissies binnen de vergunde waarden kan houden. Het op voorhand voorschrijven van de procescondities kan het voldoen aan de emissie-eisen negatief beïnvloeden.**
18. Een emissieniveau van maximaal 0,3 ng TEQ/m³ wordt onderschreven, maar een vergelijking met sinterprocessen in de ijzer- en staalindustrie is onjuist. Het refereren aan de BREF ijzer en staal is onjuist. De grond- en reststoffen die worden toegepast zijn geheel anders. Voorts gaan de sinterfabrieken van Corus binnenkort voldoen aan de eis van 0,1 ng TEQ/m³. Ook om die reden is refereren naar de waarde van 0,4 ng TEQ/m³ niet aan de orde. Verzocht wordt deze redenatie te verwijderen. Verzocht wordt om rekening te houden met de recente meetsessie waaruit meer inzicht in het inzetten van grondstoffen is gebleken. **Het sinterproces van Thermphos komt niet voor in de van toepassing zijnde BREF's. Wij hebben gezocht naar een vergelijkbare situatie en ook wij zijn van mening dat de BREF ijzer en staal niet direct van toepassing is. Dat ook de grond- en reststoffen afwijken is bekend. Het technische proces, de procescondities en de aanwezige componenten welke van invloed zijn op de vorming van dioxines komen wel overeen. Dat de BREF ijzer en staal niet zonder meer mag worden toegepast blijkt ook uit het feit dat de dioxines bij Corus in vaste (gebonden) vorm vrijkomen en bij Thermphos gasvormig (ongebonden) zijn. De referentie is toegepast om inzicht te krijgen in de mogelijke uitstoot van dioxines bij sinterprocessen. Dat Corus binnenkort voldoet aan de eis van 0,1 ng TEQ/m³ heeft niet te maken met het refereren naar de BREF. Wij hebben in de overwegingen duidelijk aangegeven dat wij de NeR als uitgangspunt hanteren.**
19. De redenatie voor de emissie-eis voor ammoniak moet worden aangepast. Net als voor metalen is in de van toepassing zijnde BREF's geen haalbaar emissieniveau opgenomen en de motivatie zou dus daarmee moeten beginnen. Voorts verdient het aanbeveling te motiveren waarom die ammoniakemissie ten gevolge van de inzet van assen wordt veroorzaakt. **Wij zijn ook van mening dat in de van toepassing zijnde BREF's geen emissieniveau is opgenomen. Om die reden is in de overwegingen weergegeven dat is aangesloten bij de NeR. Het beendermeel bevat veel stikstofverbindingen die tijdens het sinterproces ammoniakvorming veroorzaken. Wij hebben de overwegingen op dit punt aangepast.**

20. De emissie-eisen voor zware metalen zijn onnodig ruim geformuleerd. Akkoord gaat men met de wijze waarop de concentratie-eisen zijn geformuleerd, maar als aanvulling hierop wordt voorgesteld om ook reële jaarvrachten vast te leggen. De stelling dat Thermphos voldoet aan de minimaal vereiste verwijderingsrendementen van 80-95% wordt niet gestaafd in de aanvraag en de beschikking.
In de wijzigingsvergunning zullen wij reële jaarvrachten opnemen. Gezien de looptijd van deze gedoogbeschikking ligt het opnemen van jaarvrachten niet voor de hand. Voor wat betreft de onderbouwing van de minimaal vereiste verwijderingsrendement verwijzen wij naar onze reactie onder punt 9.
21. Verzocht wordt om vast te leggen hoe de vereiste bedrijfstechnische reductiemaatregelen geborgd dienen te worden in de bedrijfsvoering van Thermphos.
Zoals in onze reactie op punt 18 is aangegeven kiezen wij in deze gedoogbeschikking niet voor om procescondities en/of grondstoffen vast te leggen in de voorschriften. Dit geldt ook voor de bedrijfstechnische reductiemaatregelen. Onze primaire doelstelling is het vaststellen van de maximale emissies.
22. In de considerans wordt in punt 3 verwezen naar de onderbouwing in punt 3. Dit moet punt 4 zijn.
De overwegingen worden op dit punt aangepast.

Op 8 februari 2010 hebben wij van de Zeeuwse Milieu Federatie een zienswijze ontvangen. Deze zienswijze hebben wij samengevat in de volgende punten.

23. De ZMF mist in het onderzoeksrapport PPE 275-09-2009 antwoord op de vraag of er een relatie is met het CARE-project. Na realisatie van CARE komen de zware metalen niet meer op het sinterrooster. Is van de stoffen dioxines en ammoniak, koper, chroom en kwik bekend of in te schatten hoe de realisatie van het CARE-project deze emissies kan beïnvloeden.
De realisatie van het CARE-project is inderdaad van invloed op de maximale emissies voor zware metalen. De maximale vrachten zullen voor alle metalen worden vastgelegd in de wijzigingsvergunning. Ook indien het CARE-project voor 100% is uitgevoerd en werkt zal een restemissie van zware metalen plaatsvinden. Zware metalen zijn aanwezig in de te gebruiken grondstoffen. Voor bijvoorbeeld cadmium zal de vracht van 1000 kg/j worden teruggebracht naar 300 kg/j. Het CARE-project is niet van invloed op de vorming van ammoniak en vermoedelijk slechts indirect op de vorming van dioxines. Uit de literatuur blijkt dat koper als katalysator kan optreden. De invloed van koper bij Thermphos op de vorming van dioxines is niet met zekerheid vastgesteld. Dit is onderwerp van nader onderzoek
24. Op blz. 5 van de aanvraag van Thermphos heeft de provincie het erover dat in 2015 de engineering voor een eventuele nageschakelde techniek kan zijn afgerond. Is dit een aanvulling op CARE of wordt er inderdaad vanuit gegaan dat CARE voor dioxines niet tot reductie zal leiden? En hoe zit dat voor de andere te vergunnen stoffen?
De in de aanvraag bedoelde nageschakelde technieken zijn aanvullend op het CARE-project. Wij zijn van mening dat het CARE-project slechts een zeer geringe bijdrage levert aan de vermindering van de vorming van dioxines tijdens het sinterproces. Het installeren van een nageschakelde techniek zal, afhankelijk van de keuze, ook mogelijk een positief effect hebben op de overige vergunde stoffen.
25. De emissiegetallen die Thermphos in de aanvraag op blz. 5, 7 en 8 geeft zouden beter beoordeeld kunnen worden als aangegeven staat op hoeveel metingen deze gebaseerd zijn. Gevraagd wordt wat de relevantie is van de half uur bepaling in de beschikking nu op blad 5 van het PPE-rapport staat dat de meting gedurende 6 uur bemonstering heeft plaatsgevonden en men lang moet bemonsteren om een meetbare concentratie te verzamelen. Moet niet een jaarvracht vergund worden, gebaseerd op de verleende NeR-grenswaarden, met een statistische onderbouwing van het meetprogramma?
De aangevraagde dioxine-emissie is gebaseerd op ongeveer twintig metingen. De emissie voor ammoniak op tien metingen. Omdat wij verwachten dat de ammoniak-emissie afhankelijk is van de ingezette grondstoffen is op dit moment een meetfrequentie opgelegd van één keer per week. De bedoeling hiervan is om meer duidelijkheid te verkrijgen. Voor wat betreft de monsterduur verwijzen wij naar punt 3. In de

wijzigingsvergunning zullen wij waar mogelijk reële jaarvrachten opnemen. Gezien de looptijd van deze gedoogbeschikking ligt het opnemen van jaarvrachten nu niet voor de hand.

26. In de tabel op blad 7 van het PPE-rapport staan de emissies van dioxines. De temperatuur van het sinterrooster is niet terug te vinden. Op blad 4 van het PPE-rapport wordt geen relatie gelegd tussen de hoogte van de temperatuur op het sinterrooster en de emissie. Omdat de temperaturen op het sinterrooster variëren is het beter deze in de tabel te vermelden. Gevraagd wordt om een aanvullende onderbouwing in het rapport van het verband tussen de temperatuur op het sinterrooster en de emissie voor dioxines en zware metalen.
De temperatuur op de sinterroosters bedraagt circa 700 graden. Deze temperatuur wordt constant gehouden omdat deze direct van invloed is op de kwaliteit van de gesinterde pellets. In de praktijk blijkt tevens dat een verhoging van de temperatuur leidt tot een verhoogde uitstoot van zware metalen.
Vorming van dioxines via de de-novo synthese is het meest gangbare mechanisme. De vorming van dioxines wordt niet door een enkele factor, zoals de temperatuur van het sinterbed bepaald maar door een combinatie van factoren die tegelijkertijd moeten plaatsvinden. Welke combinatie van factoren een belangrijke rol spelen is (nog) niet bekend; dit is onderwerp van onderzoek. Aanpassing van het rapport op dit onderdeel is derhalve niet mogelijk.
27. De aangevraagde norm van 0,4 TEQ/Nm³ en de in het concept opgenomen norm van 0,3 TEQ/Nm³ is te hoog. Aangedrongen wordt op de norm van 0,1 TEQ/Nm³ uit de NeR over te nemen ook tijdens de overgangstermijn naar de definitieve vergunning
Voor dit punt verwijzen wij naar punt 1.

Op 18 februari 2010 hebben wij van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Borsele een zienswijze ontvangen. Deze zienswijze komt samengevat neer op de volgende punten.

28. Op 11 februari 2010 heeft het college een advies van de GGD ontvangen. De conclusie van het advies, luidt kort samengevat, dat aan de gezondheidskundige norm voor dioxines wordt voldaan. Op basis van het onderzoek, in samenwerking met het RIVM, zijn voor wat betreft de concentraties dioxines in de lucht voor de omgeving geen gezondheidseffecten te verwachten, schrijven zij. Voor wat betreft de dorpskernen Nieuwdorp en 's Heerenhoek neemt het college de conclusie uit de brief van de GGD over omdat deze hemelsbreed op een afstand van 3000 respectievelijk 4500 meter van Thermphos zijn gelegen. Het college wil wel de gezondheidsnormen in het gebied tussen Nieuwdorp en Thermphos in deze discussie betrekken. In dat gebied zijn dagelijks honderden mensen werkzaam die daar 8 uur per dag verblijven. Om er zeker van te zijn dat ook daar geen effecten op de volksgezondheid te verwachten vraagt het college hier ook onderzoek naar te doen.
Er zijn geen luchtkwaliteitseisen voor dioxineconcentraties. In landelijke gebieden zijn concentraties aangetroffen in de range van 20-50 fg/m³. In stedelijke – en industriële gebieden tussen de 100 en 400 fg/m³. Uit de verspreidingsberekeningen uitgevoerd door het RIVM is af te leiden dat de bijdrage van Thermphos op het industrieterrein kleiner is dan 5 fg/m³. De risico-route is niet de blootstelling via de lucht maar via de voedselketen. Vanuit de lucht slaan dioxines neer op gewassen en de bodem. Vervolgens kan er opname plaatsvinden via melk, eieren of groenten. Vandaar dat het RIVM vanuit de maximale toegestane opname via voedsel een gezondheidskundige norm heeft afgeleid voor dioxineconcentratie in de lucht, nl 7 pgTEQ/m³ (Schols, E (ed), RIVM rapport 609021079). Aangezien het om een industrieterrein gaat is de opname via de bodemroute niet aan de orde. Er wordt op dit onderdeel dan ook geen nader onderzoek gedaan. Verwezen wordt verder naar onderdeel 4.1.4 onder buitenluchtmetingen en naar onze reactie onder punt 13.
29. Omdat er sprake is van gezondheidsaspecten voor de omgeving vraagt het college te zorgen voor een goede risicocommunicatie naar de bewoners van de omliggende dorpen. Het Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid van de GGD is bereid bij deze risicocommunicatie te ondersteunen.

Wij zijn ook van mening dat een goede communicatie naar de bewoners belangrijk is. Het RIVM is hierbij reeds betrokken. Eind december 2009 hebben wij een brief aan de stichting dorpsraad Nieuwdorp over Thermphos gestuurd. In de brief zijn we ingegaan op gezondheidsaspecten, de geuroverlast en maatregelen. Deze brief is geplaatst op de website van de dorpsraad. Dit beschouwen we als een eerste stap in het communicatietraject. Momenteel loopt een vergunningentraject, waarbij een hoorzitting zal worden georganiseerd.

30. Vanwege de geurklachten over Thermphos wordt verzocht een onderzoek te doen naar de (geur)hinderbeleving van de inwoners in de omgeving.

Wij zijn niet voornemens een onderzoek te doen naar de geurhinderbeleving van de inwoners in de omgeving. Het is duidelijk dat er sprake is van een overlastsituatie zowel voor de inwoners als voor de mensen die werkzaam zijn bij de bedrijven op het Sloegebied. Onze inzet is erop gericht deze situatie zo snel als mogelijk is te verbeteren.

6. Besluit

Wij hebben op grond van het bovenstaande besloten om, onder voorwaarden, gedeeltelijk in te stemmen met het door Thermphos International bv te Ritthem ingediende gedoogverzoek. Dit houdt in dat voor de stoffen dioxines, koper, chroom, kwik en ammoniak de in voorschrift 1.1 genoemde normen worden opgenomen.

De gedoogbeschikking wordt verleend voor een periode tot 1 januari 2011 dan wel zoveel eerder als de in voorbereiding zijnde vergunning Wet milieubeheer rechtskracht heeft.

Afkortingenlijst

BBT	Beste beschikbare technieken
BREF	Best available techniques reference document
C _x H _y	Organische verbindingen bestaande uit koolstof en waterstof
CO	Koolmonoxide
CWW	BREF; Common Waste Water and Waste Gas Treatment
EPP	Elemental Phosphorus Plant
ERS	Extreem risicovolle stoffen
Fg	femtogram (10 ⁻¹⁵ gram)
gms	grensmassastroom
I&S	BREF; Iron and Steel
LVIC AAF	BREF; Large Volume Inorganic Chemicals; Ammonia, Acids and Fertilisers
NEN	Een door het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) uitgegeven norm
NEN-EN	Een door het Comité Européen de Normalisation (CEN) opgestelde norm die door het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) als Nederlandse norm is aanvaard.
NeR	Nederlandse emissie Richtlijn Lucht
NH ₃	Ammonia
ng	Nanogram (10 ⁻⁹ gram)
NO _x	Stikstofoxide
MBM-as	Beendermeelas
MTR	Maximaal Toelaatbaar Risico
MVP	Minimalisatie verplichte stof
Pg	picogram (10 ⁻¹² gram)
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
SO ₂	Zwavel dioxide
SW	streefwaarde
TEQ	Toxiciteitsequivalent
Wm	Wet Milieubeheer

Voorwaarden behorende bij de gedoogbeschikking verleend aan Thermphos International bv

1. Lucht

1.1

Met betrekking tot de uitworp van luchtverontreinigende stoffen uit puntbronnen geldt dat de in de volgende tabel vermelde grenswaarden niet worden overschreden.

Emissiepunt	Nr.	Component	Cmax mg/Nm ³
Sinterrooster 1	1.20	Dioxines	0.3 ng TEQ/m ³
		Koper	5
		Chroom	1
		Kwik	0,02
		Ammoniak	30
Sinterrooster 2	1.21	Dioxines	0.3 ng TEQ/m ³
		Koper	5
		Chroom	1
		Kwik	0,02
		Ammoniak	30
Sinterrooster 3	1.22	Dioxines	0.3 ng TEQ/m ³
		Koper	5
		Chroom	1
		Kwik	0,02
		Ammoniak	30
Slurrystation	1.43	Koper	1
		Chroom	1
Ontzinking	1.44	Koper	1
		Chroom	1

2. Meten en registreren

2.1

Meetfrequentie puntbronnen

	Sinterrooster 1, 2 en 3	Ontzinking	Slurrystation
Koper, Chroom	3 keer per maand	1 keer per kwartaal	1 keer per jaar
Kwik	1 keer per maand	1 keer per kwartaal	1 keer per jaar
Dioxines	1 keer per maand	n.v.t.	n.v.t.
Ammoniak	1 keer per week	n.v.t.	n.v.t.

2.2

Thermphos meet de emissies naar de lucht volgens de eisen uit de genormaliseerde meetmethoden, zoals genoemd in bijlage 4.7 van de NeR.

3. Minimalisatieverplichting

3.1

Voor de emissie van MVP-stoffen conform de NeR geldt een minimalisatieverplichting. Thermphos verricht onderzoek naar de mogelijkheden tot verdergaande reductie van de emissie van dioxines. Het eerst volgende onderzoeksplan dient Thermphos uiterlijk 1 maand na het van kracht worden van de beschikking ter goedkeuring in bij de directie Ruimte, Milieu en Water.

Het onderzoeksplan bevat tenminste de volgende elementen:

- het maximaal haalbare met in-procesmaatregelen;
- het maximaal haalbare met nageschakelde technieken;
- toepassing alternatieve grondstoffen;
- toepassing alternatieve processen;
- implementatie-belemmerende factoren.
- termijnplanning.

Thermphos legt de eindrapportage nadat het onderzoek is afgerond ter goedkeuring voor aan de directie Ruimte, Milieu en Water. In deze rapportage is beargumenteerd aangegeven welke maatregelen wel en welke maatregelen niet worden geïmplementeerd. Thermphos geeft hierin tevens het tijdpad van implementatie aan.

4. Proefnemingen

4.1

Proefproducties en/of proefnemingen vinden slechts plaats wanneer zij de ontwikkeling van nieuwe producten, productiemethoden of emissiebestrijdingstechnieken, dan wel het verbeteren van bestaande producten, productiemethoden of emissiebestrijdingstechnieken tot doel hebben.

4.2

Het verzoek om een proefproductie en/of proefneming uit te voeren wordt door de vergunninghouder ten minste acht weken tevoren schriftelijk ter goedkeuring voorgelegd aan de directie Ruimte, Milieu en Water.

Het verzoek bevat ten minste een opgaaf of omschrijving van:

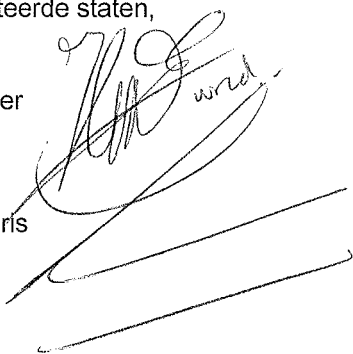
- de periode waarbinnen de proef wordt uitgevoerd;
- de plaats waar de proef wordt uitgevoerd;
- de productiecapaciteit ingeval van een proefproductie;
- de verschilpunten ten opzichte van de normale situatie;
- de aard en de hoeveelheid grond- en hulpstoffen;
- de ontstane tussen- en eindproducten en afvalproducten alsmede hun fysische en toxische gegevens;
- de productiemethode;
- de maatregelen, die de vergunninghouder treft ter voorkoming of beperking van de nadelige gevolgen voor de milieubelasting tijdens opstarten, de normale bedrijfsvoering en tijdens proefdraaien en bij schoonmaak- en herstelwerkzaamheden, alsmede steringen, die redelijkerwijs mogelijk zijn te achten;
- de aard en een schatting van de omvang van de te verwachten uitworp van verontreinigende stoffen en van mogelijke geluidshinder, risico's voor de omgeving en de aspecten verkeer en energie;
- emissiemeet- en registratieprogramma;
- de te verwachten geuremissies.

Met de uitvoering van de proef mag worden aangevangen na schriftelijke goedkeuring van de directie Ruimte, Milieu en Water.

gedeputeerde staten,

,voorzitter

,secretaris

Handwritten signatures and initials. The top signature is a cursive signature with the initials 'M.F.' and 'wrd.' written next to it. Below it is another signature, and further down are two long, horizontal, slightly curved lines.

